

**UCHWAŁA NR LIII/336/2022
RADY GMINY NIECHLÓW**

z dnia 22 grudnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023 - 2025

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 559 ze zm.), art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 447 ze zm.), **Rada Gminy Niechlów uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Niechlów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY NIECHLÓW**

STANISŁAW GALANT

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
NA LATA
2023-2025**

Spis treści

I. Wstęp	3
II. Podstawa prawna opracowania programu	5
III. Diagnoza sytuacji społeczno-demograficznej rodzin	6
3.1. Ogólne informacje dotyczące gminy Niechlów	6
3.2. Dane statystyczne – wybrane elementy.....	6
3.3. Pomoc społeczna na rzecz rodziny	10
3.4. Przemoc w rodzinie	13
3.5. Wnioski z analizy danych społeczno-demograficznych.....	14
IV. Cele Programu	16
V. Zakładane efekty	19
VI. Finansowanie programu wspierania rodziny.....	19
VII. Adresaci Programu	19
VIII. Lokalni partnerzy uczestniczący w programie	20
IX. Monitoring realizacji Programu	20
X. Zakończenie	21

I. WSTĘP

Gmina Niechlów, którą promuje hasło „Piękna z natury”, z założenia ma być przestrzenią przyjazną i otwartą zarówno dla lokalnej społeczności, jak i osób przybywających z innych terenów. Ma to odbicie w powstającej infrastrukturze, która ma na celu rozwój regionu, ale także w funkcjonujących na terenie gminy podmiotach publicznych i niepublicznych, które tworzą sieć wspierającą dostatnią i bezpieczną egzystencję mieszkańców. Jednym z celów władarzy Gminy jest zapewnienie optymalnych warunków do rozwoju rodzin i jednostek, poprzez aktywizację powołanych w tym celu służb i instytucji do pracy na rzecz społeczeństwa. Wzajemna współpraca i wsparcie buduje poczucie przynależności, akceptacji i satysfakcji z pełnionych ról społecznych, co ułatwia wykonywanie bieżących zadań i rozwiązywanie pojawiających się trudności. Wszelkie działania powołanych jednostek pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i opracowane tak, by poprzez pracę oddziaływującą na różne sfery życiowe, maksymalizować długofalowe zyski społeczne.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025, jest kontynuacją tegoż Programu realizowanego od 2013r. Powstał on w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Organizacja skutecznego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu najbardziej potrzebującym środowiskom na terenie Gminy Niechlów, jest zadaniem niezmiernie ważnym i priorytetowym. Systemowe wsparcie umożliwia zapewnienie potrzebującym jednostkom bezpieczeństwa i stabilizacji, wskazuje jak profesjonalnie, stosownie do okoliczności, reagować na potrzeby ludzkie. Koncentracja na rodzinie, jej roli, zasobach i deficytach, związana jest z jej fundamentalnym znaczeniem. Jest ona pierwszym i najważniejszym środowiskiem. To w niej każda osoba od najmłodszych lat obserwuje otaczający świat społeczny, uczy się go nazywać, klasyfikować, uznawać za przyjazny lub wrogi, przyswajając wspólne wartości lub je odrzucać. Świadomie i nieświadomie przejmując jako własne przekazywane w rodzinie treści, zachowania, zwyczaje, tradycje, co w znacznym stopniu kształtuje późniejszą osobowość. Dlatego tak ważne jest, aby rodzina funkcjonowała prawidłowo, zapewniając odpowiednie warunki do rozwoju wszystkich swoich członków, a w szczególności dzieci.

Punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej jest diagnoza, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 to koncepcja polityki społecznej mająca na celu podniesienie efektywności i skuteczności podejmowanych działań na rzecz mieszkańców gminy. Jest dokumentem adekwatnym do lokalnych potrzeb naszego społeczeństwa, ma on przyczynić się do poprawy życia rodzin z dziećmi. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Niechlowie jest podmiotem realizującym powyższy program na poziomie naszej gminy.

II. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA PROGRAMU

Do aktów prawnych regulujących treść Programu oraz wpływających na jego realizację należą:

- a) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r.,
- b) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 447 ze zm.),
- c) ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.),
- d) ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1249),
- e) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.),
- f) ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 2050 ze zm.),
- g) ustawa z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do 3 lat (t.j. Dz.U. z 2022, poz. 1324 ze zm.),
- h) ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 2241),
- i) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1327 ze zm.),
- j) ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 615 ze zm.),
- k) ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2022, poz. 1205 ze zm.),
- l) ustawa z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz.U. z 2021, poz. 2021 ze zm.).

III. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNEJ RODZIN

Wstępem do prawidłowego wyznaczenia celów w obszarze wsparcia rodziny biologicznej oraz w obszarze funkcjonującego systemu pieczy zastępczej, jest przeprowadzenie diagnozy. Zebrane dane z różnych dziedzin, w tym szczególnie z obszaru pomocy społecznej, pomogą w sformułowaniu celów i adekwatnych do nich zadań.

3.1. Ogólne informacje dotyczące Gminy Niechlów

Gmina Niechlów jest gminą wiejską położoną w północno – zachodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie górowskim, w odległości ok. 100 – 120 km od Wrocławia i 20 km od siedziby powiatu – miasta Góra. Graniczy z gminami: Góra i Jemielno (powiat górowski), Rudna (powiat lubiński), Pęcław (powiat głogowski), Szlichtyngowa i Wschowa (powiat wschowski). Gmina Niechlów zajmuje ok. 20% powierzchni powiatu (152 km²), z czego użytki rolne zajmują ok. 64,6%, a lasy 24,3% powierzchni gminy.

3.2. Dane statystyczne - wybrane elementy

W celu ustalenia sytuacji rodzin z dziećmi, mieszkających na terenie gminy Niechlów, zostały zebrane informacje statystyczne z zakresu demografii, bezrobocia i edukacji.

Gmina Niechlów składa się z 22 miejscowości z następującą liczbą ludności w 2021 r.:

Tabela nr 1. Wykaz miejscowości wraz z liczbą mieszkańców na 31.12. 2021 r.

Miejscowość	Mieszkańcy		
	stali	czasowi	aktualni
BARTODZIEJE	100	3	103
BEŁCZ WIELKI	203	5	208
BOGUCIN	69	2	71
GŁOBICE	162	4	166
KARÓW	124	0	124
KLIMONTÓW	17	1	18
LIPOWIEC	93	3	96
ŁĘKANÓW	257	2	259
MASEŁKOWICE	54	0	54
MIECHÓW	152	1	153

Miejscowość	Mieszkańcy		
	stali	czasowi	aktualni
NARATÓW	576	2	578
NIECHLÓW	771	12	783
SICINY	562	6	568
SZASZOROWICE	127	6	133
ŚWIERCZÓW	49	1	50
TARPNO	200	1	201
WĄGRODA	67	0	67
WIOSKA	121	5	126
WRONINIEC	260	20	280
WRONÓW	235	4	239
ŻABIN	56	1	57
ŻUCHLÓW	349	2	351
Razem	4604	81	4685

Źródło: Dane własne Urzędu Gminy w Niechlowie.

Porównanie liczby ludności mieszkającej na terenie gminy w kolejnych trzech latach (2019 – 2022) wskazuje, że liczba mieszkańców systematycznie spada.

Tabela nr 2. Zestawienie porównawcze liczby ludności z rozbiem na płeć, w latach 2019-2021.

	2019	2020	2021
Kobiety	2442	2289	2281
Mężczyźni	2398	2343	2333
Ogółem	4840	4632	4614

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Kolejna tabela obrazuje dane dotyczące udziału poszczególnych grup ludności w stosunku do ludności gminy ogółem.

Tabela nr 3. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem.

Ludność	2019	2020	2021
w wieku przedprodukcyjnym	18,0 %	17,9 %	17,8 %
w wieku produkcyjnym	62,8 %	60,9 %	60,2 %
w wieku poprodukcyjnym	19,2 %	21,3 %	22,0 %

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Dane zawarte w powyższej tabeli wskazują na to, że stale zmniejsza się liczba dzieci i młodzieży w stosunku do ogólnej liczby ludności gminy. Równocześnie maleje również procent ludności w wieku produkcyjnym. Natomiast dynamicznie zwiększa się odsetek mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (wzrost o 2,8 % w ciągu trzech lat). Proces starzenia się lokalnej społeczności oddaje również poniżej zamieszczona Tabela nr 4.

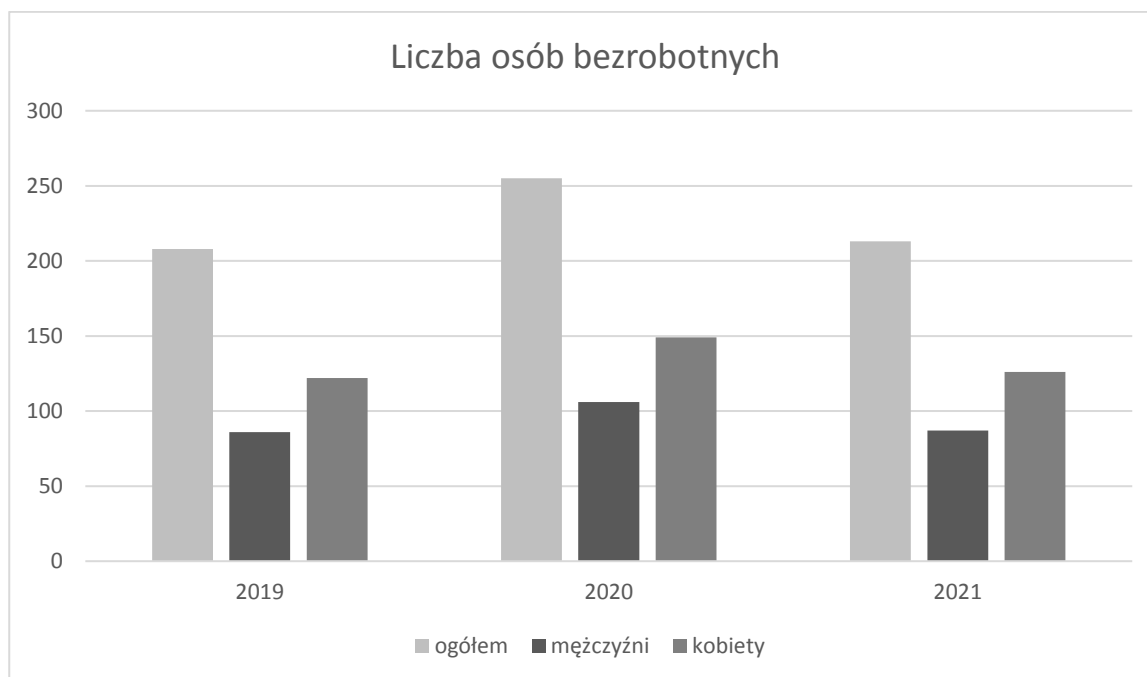
Tabela nr 4. Urodzenia, zgony i przyrost naturalny

	2019	2020	2021
urodzenia żywe na 1000 ludności	9,37	7,51	8,86
zgony na 1000 ludności	11,40	10,52	14,47
przyrost naturalny na 1000 ludności	-2,04	-3,00	-5,62

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Istotne dla stworzenia pełnego obrazu sytuacji rodzin mieszkających na terenie gminy są dane dotyczące rynku pracy, w tym, szczególnie, bezrobocia. Liczba osób z terenu gminy, zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy przedstawiona jest poniżej:

Wykres nr 1. – Liczba osób bezrobotnych w gminie Niechlów

Z powyższych danych wynika, że w latach 2019-2021 stopa bezrobocia na terenie gminy zmieniała się (w 2019 r. – 6,8 %, wzrost w 2020 r. do 9%, spadek w 2021 r. do 7,7%). Istotnym

wskaźnikiem jest przy tym stopa bezrobocia wśród kobiet (w kolejnych analizowanych latach: 8,7%, 12,0%, 10,3%). Oznacza to, że zjawisko bezrobocia dotyka w większym stopniu kobiety niż mężczyźni. Ponadto należy pamiętać, że wskazane wyżej dane dotyczą tzw. bezrobocia rejestrowalnego, co oznacza, że nie oddają w pełni skali tego zjawiska. Odsetek bezrobotnych kobiet wśród wszystkich kobiet w wieku produkcyjnym jest ważnym wskaźnikiem przede wszystkim dlatego, że to na barkach kobiet w większości spoczywa ciężar wychowywania dzieci, szczególnie w rodzinach niepełnych.

Kolejnym ważnym obszarem dla diagnozy życia społecznego są wskaźniki związane z edukacją. Na terenie Gminy Niechlów znajdują się dwie szkoły podstawowe wraz z oddziałami przedszkolnymi – w Niechlowie oraz w Sicinach. Przy czym oddział przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Sicinach ma swoją siedzibę w Naratowie. Dodatkowo zebrano dane na temat dzieci i młodzieży z terenu gminy, uczących się w placówkach położonych poza terenem gminy (specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze).

Tabela nr 5. Liczba dzieci i uczniów uczęszczających do Zespołu: Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej i Przedszkole w Niechlowie:

Typ	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Przedszkole	58	58	68
Szkoła Podstawowa	176	178	164

Źródło: Zespół Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej i Przedszkole w Niechlowie.

Tabela nr 6. Liczba dzieci i uczniów do uczęszczających do szkół w Sicinach oraz przedszkoli w Sicinach i Naratowie:

Typ	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Przedszkole	63	65	66
Szkoła Podstawowa	157	159	147

Źródło: Zespół: Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Sicinach i Przedszkole w Sicinach.

Tabela nr 7. Liczba dzieci z Gminy Niechlów uczęszczających do SOSW w Wąsoszu

2020/2021	2021/2022	2022/2023
4 uczniów w tym: - Szkoła podstawowa: 1 - Branżowa Szkoła I Stopnia: 2 - Szkoła Przystosabiająca do Pracy: 1	3 uczniów w tym: - Szkoła podstawowa: 1 - Branżowa Szkoła I Stopnia: 1 - Szkoła Przystosabiająca do Pracy: 1	5 uczniów w tym: - Szkoła podstawowa: 2 - Branżowa Szkoła I Stopnia: 1 - Szkoła Przystosabiająca do Pracy: 2

Źródło: Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Wąsoszu.

Tabela nr 8. Liczba dzieci z Gminy Niechlów uczęszczających do SOSW we Wschowie

2020/2021	2021/2022	2022/2023
13 uczniów w tym: - Szkoła Podstawowa: 7 - Szkoła Przystosabiająca do pracy: 5 - Szkoła Branżowa I stopnia: 1	14 uczniów w tym: - Szkoła Podstawowa: 5 - Szkoła Przystosabiająca do pracy: 6 - Szkoła Branżowa I stopnia: 3	12 uczniów w tym: - Szkoła Podstawowa: 5 - Szkoła Przystosabiająca do Pracy: 5 - Szkoła Branżowa I stopnia: 2

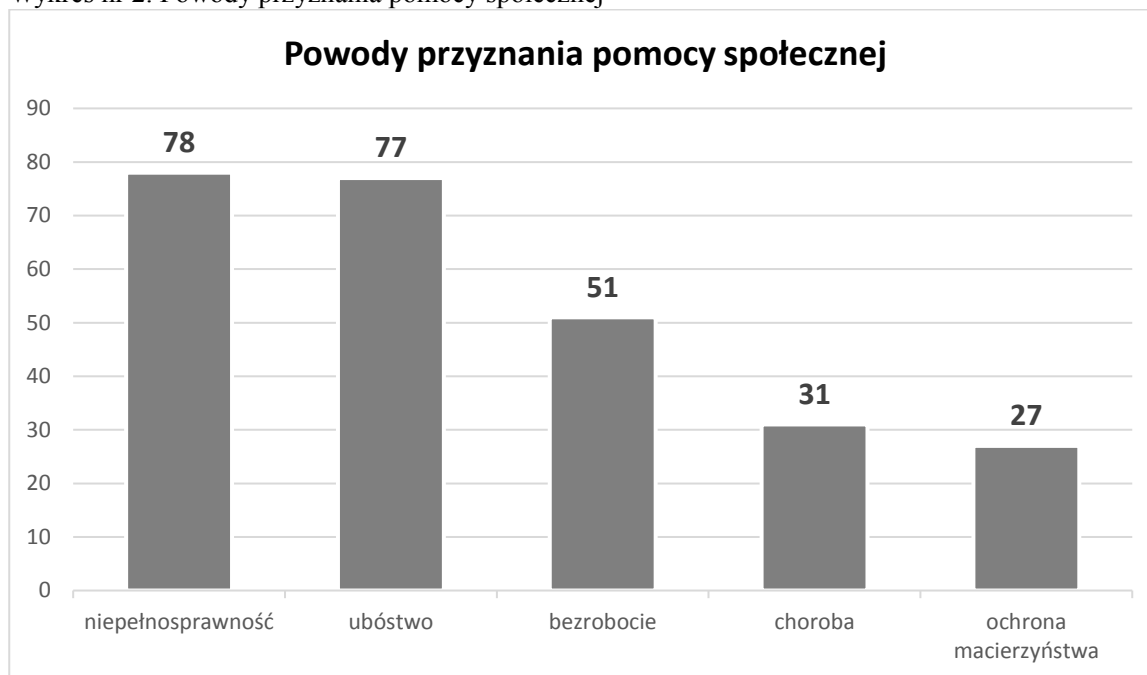
Źródło: Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy we Wschowie

3.3. Pomoc społeczna na rzecz rodziny

Do głównych zadań GOPS należy: praca socjalna, finansowanie pobytu w domach pomocy społecznej, usługi opiekuńcze, świadczenia pieniężne w postaci zasiłków stałych, celowych, okresowych, świadczenia rodzinne i wychowawcze, stypendia socjalne, dodatki mieszkaniowe i energetyczne, fundusz alimentacyjny, oraz realizacja programów na rzecz rodzin. Ze świadczeń pomocy społecznej korzystają przede wszystkim rodziny i osoby będące w trudnej sytuacji życiowej. Zadaniem pomocy społecznej jest przyznanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej.

Poniżej zostały przedstawione zbiorcze statystyki dotyczące powodów przyznawania pomocy rodzinom przez GOPS w Niechlowie w 2021 r. Jednym z głównych powodów przyznawania rodzinie pomocy z pomocy społecznej jest niepełnosprawność.

Wykres nr 2. Powody przyznania pomocy społecznej

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Niechlowie

GOPS w Niechlowie realizuje również zadania z ustawy z dnia 11 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 11 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informacje o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy i dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli z analizy wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje do kierownika ośrodka z wnioskiem o przydzielenie asystenta rodziny. Po otrzymaniu wniosku kierownik ośrodka pomocy społecznej przydziela rodzinie asystenta rodziny. Poniżej zestawienie obrazujące liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, zatrudnionego w GOPS w Niechlowie.

Tabela nr 9. Liczba rodzin, z którymi współpracował asystent rodziny.

Rok	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba rodzin	12	17	17

Źródło: Dane własne GOPS w Niechlowie

W przypadku braku współpracy ze strony rodziców z asystentem rodziny oraz rażących zaniedbań godzących w dobro dziecka, właściwe instytucje mają obowiązek interweniowania w imię nadrzędnego priorytetu ochrony dobra dziecka, w tym spoczywa na nich obowiązek

informowania sądu rodzinnego o trudnej sytuacji dzieci w rodzinie, a w przypadku występowania jakiejś formy krzywdzenia dziecka również obowiązek zawiadomienia prokuratury/policji.

Kiedy rodzina nie wywiązuje się należycie z pełnienia zadań opiekuńczych i wychowawczych wobec dziecka, a udzielone jej wsparcie nie skutkuje poprawą sytuacji, wówczas dziecko może zostać umieszczone zarządzeniem sądu rodzinnego w pieczy zastępczej (rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub w instytucjonalnej pieczy zastępczej).

Tabela nr 10. Dane dotyczące pieczy zastępczej

	2019 r.	2020 r.	2021r.
Liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	3	3	0
Liczba dzieci z gminy adoptowanych	3	0	3
Liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	3	0	0
Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych	17	15	9
Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	4	4	2
Liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z terenu gminy Niechlów	8	9	5
Liczba usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych	2	3	3

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Górze.

Gminny Ośrodek Pomocy w Niechlowie współfinansuje koszt pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Ze względu na spadek liczby dzieci pozostających w pieczy, zmalały również kwoty wydatków gminy na ten cel.

Tabela nr 11. Kwoty współfinansowania kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

	2019r.	2020r.	2021r.
Koszt finansowany przez Gminę	182 744,11 zł	179 392,60 zł	142 293, 43 zł

Źródło: Dane własne GOPS w Niechlowie

3.4. Przemoc w rodzinie

Badając problem przemocy w rodzinie, można ująć również ogólne informacje dotyczące przestępczości na terenie gminy Niechlów. Informacji w tym zakresie udzieliła Komenda Powiatowa Policji w Górze.

Tabela nr 12. Liczba przestępstw na terenie gminy Niechlów.

	2019r.	2020r.	2021r.
Przestępstwa ogółem	110	115	108
Przestępstwo przeciwko rodzinie	14	18	12
Interwencje domowych (zakończonych notatkami urzędowymi):	276 25	337 30	464 45
Liczba Niebieskich Kart	9	12	18
Interwencje publicznych (zakończonych notatkami urzędowymi)	252 40	312 33	416 21
Przestępstwa wśród nieletnich	0	0	0
Alkohol wśród nieletnich	0	0	1

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Górze.

Tabela nr 13. Liczba nadzorów kuratorskich w sprawach karnych.

Rok	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba nadzorów kuratorskich	5	4	6

Źródło: Sąd Rejonowy w Głogowie, Zespół Kuratorów w sprawach Karnych, Głogów

Jednym z przejawów dysfunkcyjności systemu rodzinnego jest występowanie przemocy w rodzinie. Doświadczanie przemocy w dzieciństwie ze strony rodziców, doznane urazy, krzywdy fizyczne i psychiczne, w bardzo negatywny sposób wpływają na kształtowanie się osobowości człowieka. W życiu dorosłym dziecka krzywdzonego mogą wystąpić zaburzenia osobowości, depresje, próby samobójcze, większa skłonność do sięgania po alkohol czy środki psychoaktywne. Ponadto, osoby doświadczające przemocy w dzieciństwie, jako osoby dorosłe częściej wykazują skłonność do stosowania przemocy wobec swoich dzieci, powielając przemocowe zachowania rodziców. Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie określa ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zgodnie z jej zapisami, w Gminie Niechlów funkcjonuje system przeciwdziałania przemocy

w rodzinie oparty na interdyscyplinarnej współpracy instytucji i podmiotów, prowadzonej w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz pracy powoływanych przez Zespół grup roboczych realizujących procedurę „Niebieskie Karty” w indywidualnych przypadkach.

Tabela nr 14. Liczba założonych Niebieskich Kart

2019r.	2020r.	2021r.
10	13	22

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Niechlowie

Badanie zjawiska przemocy jest trudnym zadaniem. Często bowiem ofiary agresji nie przyznają się do tego, iż są krzywdzone przez najbliższych. Przemoc zarówno fizyczna jak psychiczna jest zjawiskiem dość powszechnym w polskiej społeczności. Do zakresu działań władz samorządowych należy pomoc ofiarom przemocy oraz podejmowanie kroków mających na celu przeciwdziałanie tego typu zjawiskom w rodzinach.

3.5. Wnioski z analizy danych społeczno-demograficznych

Z analizy danych społeczno-demograficznych wynika przede wszystkim, że gmina boryka się narastającymi problemami starzenia się mieszkańców i ujemnego przyrostu naturalnego. Proces ten rzutuje na inne problemy w sferze społecznej, chociażby na strukturę rodziny i pojawiające się dysfunkcje. Zebrane dane wskazują również, że problemy takie jak ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych to problemy, między którymi zachodzi związek przyczynowo – skutkowy, np.: bezrobocie powoduje nie tylko utratę środków finansowych ale również pogłębienie i nawarstwienie się innych problemów, tj.: bezradność, izolację społeczną, uzależnienia itp. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych dotyczy rodzin z dziećmi niezależnie od ich struktury. Wieloprotblemowe rodziny z dziećmi to rodziny, które mogą mieć jeden lub wiele sprzężonych ze sobą problemów. Wieloprotblemowość nasila się szczególnie w przypadku rodzin niepełnych. Poza wsparciem materialnym i niematerialnym, niezbędne jest w takim przypadku wzmocnienie funkcji rodziny, poprzez umożliwienie dostępu do różnego rodzaju form wsparcia. Brak możliwości zapewnienia wsparcia dziecku i rodzinie w środowisku lokalnym i konieczność umieszczenia dziecka poza rodziną może spowodować bardzo dotkliwe skutki psychiczne i społeczne. Celem wszystkich działań

podejmowanych przez powołane do tego instytucje, jest zapobieganie umieszczeniu dziecka poza rodziną biologiczną oraz wyposażenie rodziny w narzędzia umożliwiające samodzielne radzenie sobie z pojawiającymi się problemami i potrzebami. Problemy rodzin mają wielowymiarowy charakter i ich rozwiązywanie wymaga także zintegrowanej współpracy instytucjonalnej. Należy doprowadzić do współdziałania wszystkich podmiotów powołanych do działań w celu wspierania rodziny.

Diagnozowanie, zarówno problemów, z jakimi borykają się rodziny w gminie Niechlów, jak i posiadanych zasobów pozwala na wskazanie form pomocy dla rodzin znajdujących się w sytuacjach zagrożenia i kryzysu. Znajomość posiadanego potencjału oraz rodzaju i dostępności usług daje możliwość formułowania celów i zadań stanowiących spójny system działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

IV. CELE PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny Gminy Niechlów na lata 2023-2025 wyznacza zadania do realizacji, które przyczynią się do zmniejszenia skali problemów społecznych w obszarze wspierania rodziny.

Cel główny Programu:

Wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Cele szczegółowe Programu:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno - bytowych rodzin.

Zadania:

- 1) Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej z pomocy społecznej dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji;
- 2) Kontynuacja programów dożywiania oraz wsparcia finansowego dla rodzin spełniających warunki wynikające z ustawy o pomocy społecznej;
- 3) Zapewnienie pomocy materialnej rodzinom z systemu świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych i stypendiów szkolnych;
- 4) Upowszechnianie informacji o formach pomocy;
- 5) Motywowanie do systematycznego kontaktu z Powiatowym Urzędem Pracy w Górze w celu aktywizacji zawodowej;
- 6) Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz podopiecznych (przekazywanie sprzętu AGD, RTV, mebli i zbiórki odzieży);
- 7) Udzielanie informacji o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny;
- 8) Objęcie pracą socjalną rodzin potrzebujących tego rodzaju wsparcia;
- 9) Organizacja zajęć i wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych;
- 10) Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Wskaźniki monitorujące:

- liczba rodzin objętych wsparciem finansowym i rzeczowym,
- liczba dzieci, którym OPS finansuje posiłki w szkołach i przedszkolach,
- liczba rodzin, które otrzymały pomoc materialną z systemu świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, dodatku mieszkaniowego,
- liczba uczniów, którzy otrzymali pomoc materialną o charakterze socjalnym,
- liczba rodzin objętych pracą socjalną.

2. Wsparcie rodzin z dziećmi w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Zadania:

- 1) Organizacja szkoleń dla rodziców;
- 2) Zachęcanie do udziału w szkole dla rodziców w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Górze;
- 3) Przydzielanie asystenta rodzinom, w których dzieci są zagrożone umieszczeniem w pieczy zastępczej lub zaburzona jest funkcja opiekuńczo – wychowawcza;
- 4) Monitorowanie sytuacji rodzin po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny;
- 5) Planowane działania w celu powrotu małoletnich dzieci z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej;
- 6) Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających;
- 7) Realizacja ogólnodostępnych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży.

Wskaźniki monitorujące:

- liczba osób, które skorzystały ze szkoleń i kursów dla rodziców,
- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny,
- liczba rodzin objęta monitoringiem,
- liczba rodzin wspierających,
- liczba dzieci powracających z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.

3. Zapobieganie pogłębianiu się dysfunkcji w rodzinach.

Zadania:

- 1) Zapewnienie dostępności do bezpłatnych konsultacji oraz poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologicznego;
- 2) Zapewnienie pomocy rodzinom/osobom doznającym przemocy;
- 3) Zapewnienie pomocy rodzinom/osobom borykającym się z problemem alkoholowym;
- 4) Zagwarantowanie dostępności pomocy specjalistycznej w trybie interwencyjnym w przypadku kryzysów życiowych i sytuacji nagłych;
- 5) Monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem.

Wskaźniki monitorujące:

- liczba rodzin korzystających ze wsparcia w postaci pracy socjalnej
- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym,
- liczba rodzin objętych działaniami w wyniku procedury „Niebieskie Karty”,
- liczba rodzin objętych interwencją kryzysową,
- liczba nadzorów kuratorskich.

4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej.

Zadania:

- 1) Podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu rodziny np. imprezy rodzinne, festyny, szkolenia;
- 2) Zachęcanie do udziału w szkole dla rodziców w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Górze;
- 3) Współpraca placówek oświatowych ze specjalistycznymi podmiotami świadczącymi pomoc dziecku i rodzinie w zakresie rozwiązywania trudności wychowawczych i problemów szkolnych;
- 4) Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników służb społecznych oraz pracowników oświaty;
- 5) Informowanie o akcjach ogólnopolskich i lokalnych, wspierających rodzinę.

Wskaźniki monitorujące:

- liczba podjętych działań profilaktycznych, takich jak festyny, koncerty, imprezy rodzinne,
- liczba pracowników służb społecznych biorących udział w szkoleniach i kursach,
- liczba informacji opublikowanych na stronie internetowej lub lokalnych mediach.

V. ZAKŁADANE EFEKTY

Spodziewanymi rezultatami realizowanego w latach 2023 - 2025 Programu Wspierania Rodziny w Gminie Niechlów są:

- pogłębienie współpracy instytucji i organizacji działających na rzecz dobra rodzin,
- poprawę funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz osiągnięcie przez rodziny podstawowego poziomu stabilności życiowej, który umożliwi im wychowywanie dzieci,
- powrót dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodzin biologicznych,
- podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa o dostępnych formach wsparcia dla rodzin przeżywających trudności, doświadczających sytuacji kryzysowych lub nimi zagrożonych,
- zmniejszenie skali i skutków sytuacji kryzysowych.

VI. FINANSOWANIE PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023- 2025 są:

- 1) środki własne z budżetu gminy,
- 2) środki finansowe poszczególnych podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań określonych w programie,
- 3) środki pozabudżetowe pozyskane na zadania związane z realizacją Programu: dotacje celowe z budżetu państwa, dotacje na realizację rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz inne środki zewnętrzne, np. środki unijne.

VII. ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami programu są przede wszystkim rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a także członkowie tych rodzin dotknięci problemem bezrobocia, przemocy oraz różnymi uzależnieniami, jak również dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki. Ponadto, adresatami programu są przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

VIII. LOKALNI PARTNERZY UCZESTNICZĄCY W PROGRAMIE

Realizatorami Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 są instytucje i podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodziny, w szczególności rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz inne podmioty realizujące działania na rzecz wspierania rodziny. Przy realizacji Programu współpracować powinny podmioty publiczne oraz podmioty niepubliczne, w tym:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Niechlowie,
- Urząd Gminy w Niechlowie,
- szkoły i przedszkola działające na terenie gminy,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działająca przy Urzędzie Gminy,
- sołectwa poszczególnych wsi,
- Zespół Interdyscyplinarny działający przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Górze,
- Powiatowy Urząd Pracy w Górze
- Komenda Powiatowa Policji w Górze,
- Gminny Ośrodek Kultury w Niechlowie,
- Gminna Biblioteka w Niechlowie,
- organizacje pozarządowe,
- parafie i stowarzyszenia religijne
- kurator zawodowy i kuratorzy społeczni, działający na terenie gminy.

IX. MONITORING REALIZACJI PROGRAMU

Monitoring realizacji Programu pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji, planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas realizowanych. Dla skutecznej realizacji założonych w programie działań, monitoring Programu powinien opierać się na stałej współpracy pomiędzy instytucjami i innymi podmiotami zaangażowanymi w jego realizację. Realizatorzy zadań, wskazani w niniejszym Programie, zobowiązani są do przekazywania informacji i danych, niezbędnych do opracowania rocznych sprawozdań z realizacji Programu, Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Niechlowie, która jest instytucją koordynującą

realizację Programu, a zarazem jest odpowiedzialna za przygotowanie rocznych sprawozdań z realizacji Programu. Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w terminie do dnia 31 marca każdego roku Wójt składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

X. ZAKOŃCZENIE

Przedstawione w Programie działania mają charakter subsydiarny, wspierający rodziny – mają one wzmocnić zasoby i kompetencje rodzin w wypełnianiu funkcji rodzicielskich. Działania te mają systemowo wspierać rodziny, które doświadczają trudności opiekuńczo-wychowawczych, a w konsekwencji pozwolą rodzinom odzyskać poczucie własnej sprawczości i powrócić do prawidłowego wykonywania zadań i funkcji wynikających z jej istoty. Działania te mają też na celu zatrzymać dziecko w jego rodzinie naturalnej, a także umożliwić powrót do niej w razie czasowego umieszczenia w pieczy zastępczej. Osiągnięcie tych celów będzie możliwe tylko przy współpracy instytucji powołanych do wspierania rodziny oraz innych podmiotów, które mogą pozytywnie oddziaływać na proces prawidłowego funkcjonowania rodzin. Niezbędna jest też współpraca i współdziałanie ze strony rodzin, gdyż osiągnięcie zakładanych celów w znacznej mierze jest zależne od członków rodzin, ich motywacji do zmiany sytuacji i przezwyciężenia trudności.

Uzasadnienie

Zadaniem własnym gminy, określonym w art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest opracowanie i realizacja gminnego programu wspierania rodziny. Niniejszy program jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w gminie Niechlów od 2013 r. Celem realizacji Programu jest wzmocnienie trwałości rodziny poprzez tworzenie jednolitego i profesjonalnego systemu pomocy dla rodzin z terenu gminy Niechlów. Szczególnie istotne dla realizacji założonego celu jest włączenie wszystkich podmiotów działających w środowisku lokalnym, wspomagających i wspierających dziecko i rodzinę. Dotychczas obowiązujący Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022, przyjęty uchwałą Nr XIX/129/2019 Rady Gminy Niechlów z dnia 19 grudnia 2019 r., obowiązuje do 31 grudnia 2022 r. W związku z powyższym przyjęcie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 jest w pełni uzasadnione.

Sporządziła: Alina Strawczyńska

Dyrektor GOPS w Niechlowie